

HEPDAK-HEMED WEBİNAR IV RAPORU

Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (HEPDAK) ve Hemşirelik Eğitimi Derneği (HEMED) tarafından düzenlenen dördüncü webinar olan “Uzaktan Eğitimde Öğrenci Merkezli Eğitimi Başarabilir miyiz?” webinarı 22 Temmuz 2020 tarihinde 20.00-21.30 saatleri arasında zoom uygulaması ile gerçekleştirilmiştir. Webinarı büyük bir bölümü öğretim elemanı olan 213 kişi katılım sağlamıştır.

Webinar moderatörlüğünü **HEMED Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Hülya OKUMUŞ** üstlenmiştir. Webinar Prof. Dr. Hülya OKUMUŞ’un açılış konuşması ile başlamıştır. Webinarın ilk bölümünde sunumun, ikinci bölümü soru-cevap etkinliğinin yapılması planlanmıştır.

Konuşmacı **Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı öğretim üyesi Doç. Dr. Barış SEZER** tarafından sunum gerçekleştirilmiştir. **Sunum içeriğinde** uzaktan öğretimin tanımı, öğrenci merkezli eğitim yöntemleri, uzaktan eğitimde sorunlar, kuramlar, yapılabilecek uygulamalar başlıkları yer almıştır.

Uzaktan öğretim, öğretim etkinliklerinin zaman ve yer sınırlaması olmadan teknoloji yardımıyla planlı olarak uygulanması olarak tanımlanmıştır. Geçtiğimiz bahar döneminde genellikle senkron (eş zamanlı anlatım) yapılmıştır. Çünkü bu yöntem yüz yüze etkileşime yakın bulunmuştur. Bu yöntemde teknik sorunlar, teknofobi yaşanabilmiştir. Asenkron (eş zamansız anlatım) ise esnek programa izin vermiştir. Ancak bu yöntemde çok fazla sayıda ders materyali ortaya çıkmıştır. Önümüzdeki güz döneminde hibrit (karma) yöntem olacağı düşünülmektedir.

Bir kısa sınav hazırlama uygulaması olan “quiz-maker” tanıtılmış, örnek bir test hazırlanmıştır.

Öğrenci merkezli eğitim yöntemleri açıklanmıştır. Bu yöntemlerin başında gelen flipped classroom (ters yüz edilmiş sınıf) yüz yüze ya da uzaktan yapılabilmektedir.

Uzaktan eğitimde uyulması gereken bazı temel kurallara değinilmiştir. Ders materyalleri öğrencilerle dersten en az üç gün önce paylaşılmalıdır. Karşılaşılabilecek sorunlara yönelik tüm önlemler başta alınmalıdır. Örneğin bazı üniversitelerde gereksinimi olan öğrencilere bilgisayar veya ek internet paketi temin edilmiştir. Dosya boyutunu küçülten programlar kullanılabilir. Öğrencilerin ders materyallerini incelemeleri (ön okumaları

yapmaları, videoları izlemeleri gibi) sağlanmalıdır. Ders sırasında tartışma ortamı oluşturulmalıdır. Dersin 40 dakikası tartışmaya ayrılmalıdır. Tek tek geri bildirim verilmesi mümkün olmayabilir. Ancak bu amaçla soruların gruplanması gibi farklı yöntemler geliştirilmelidir. Uzaktan eğitimde teknik ekibe büyük gereksinim vardır. Her fakültede böyle bir birim kurulmalıdır. Bireyselleştirilmiş öğretim yapılmalıdır. Bu öğretim, gruplara da uyarlanabilmektedir.

Uzaktan eğitimin özelliklerinden bahsedilmiştir. Ders, öğrencilerin ön bilgilerini kullanabilecekleri, araştırma yapabilecekleri, mücadele ettirici bir şekle getirilmelidir. Öğrenciler olayın içine dahil edilmelidir. Derste verilen bilginin nerede kullanılacağı açıklanmalıdır. Öğrenciler küçük gruplara ayrılarak önce küçük, sonra büyük grupta tartışmaları, bilgilerini paylaşmaları ve böylece iş birliği yapmaları sağlanmalıdır. Öğrenciye kontrol verilmelidir. Bu yaklaşım öz yönelimli öğrenmeyi geliştirir. Öğrencilerin bireysel gereksinimleri karşılanmalıdır.

Uzaktan eğitimde sistem, eğitici ya da öğrenciden kaynaklanan sorunlar yaşanabilmektedir. Sistemden kaynaklanan sorunların başında alt yapı sorunları gelmektedir. Öğrenci/ eğitici destek mekanizmaları yetersizliği, eğitim programlarının uzaktan eğitime göre hazırlanmaması da bu sorunlar arasındadır. Eğiticiler açısından, uzaktan eğitime değer verilmemesi, profesyonel gelişim desteği yetersizliği, teknolojinin etkin kullanılmaması etkileşim/ geribildirim eksikliği ile karşılaşılabilir. Bu noktada eğitici eğitimi sağlanması büyük önem taşımaktadır. Öğrenciler açısından ise gereksinim analizi yapılmaması, öğrenci destek mekanizmasının yetersizliği söz konusu olabilmektedir.

Uzaktan eğitimin nasıl yapılacağına ders konusunun öğrenilmesinin ne kadar gerekli olduğu göz önünde bulundurularak karar verilmelidir. “Must” olarak değerlendirilenlerin senkron, “should” olarak değerlendirilenlerin asenkron, “could” olarak değerlendirilenlerin ise ek okuma yapılması düşünülebilir. Bilginin ne işe yarayacağı anlatılmalı, içerik iyi organize edilmeli, çok kolay ya da zor olmamalı, çevresel bölücüler kaldırılmalı, dikey entegrasyon sağlanmalıdır. Soru sormada “menti” uygulaması kullanılabilir.

Bağımsız çalışma, özerklik, yetişkin eğitimi, iletişim/ etkileşim, etkileşimsel uzaklık, eşitlik/ denklik kuramlarının uzak eğitimdeki kuramlar olduğu belirtilmiştir.

Yöntem, öğrenci-eğitici oranı, pedagoji, değerlendirme, eğitici rolü, öğrenci rolü ve iletişime karar verilmelidir. Eğitimde “assure” modeli kullanılmalıdır. Bu model; öğrencilerin

analizi, amaçları belirleme, ortam/ materyal seçimi, ortam/ materyal kullanma, öğrenci katılımını sağlama ve değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır. “Google Documents” uygulamasının özellikleri kullanılabilir. “Google drive” ile vakalar paylaşılabilir. Etkileşim için senkron derslerde gruplar oluşturma, temel sorular hazırlama, beyaz tahta kullanma, ters yüz edilmiş sınıf kullanma, asenkron derslerde ise özet yazma, önemli noktaları listeleme gibi yöntemlerden yararlanılabilir. “Edpuzzle” uygulaması ile videolara sesli notlar ya da sorular eklenebilir. Tartışma forumu, rol-play, tartışma oturumu, akran mentorluğu öğrenci-öğrenci etkileşimini artırır. Öğrenci-eğitici etkileşiminde eğiticinin e-postalara yanıtlanması oldukça önemlidir. Bir diğer önemli nokta ödevlere geri bildirim verilmesidir. “Kaizena” gibi bir uygulama bu amaçla kullanılabilir. İsimli geri bildirim alınması sürecin iyileştirilmesine büyük katkı sağlar.

Sunum, öneriler ile tamamlanmıştır. “Powerpoint” programında ekran kaydı ile bilgisayar ekranı ve ilgili sesler kaydedilebilmektedir. “Google classroom” öğrenci ile eğiticinin okul dışında bağlantı kurmasını sağlayan bir uygulamadır. “Google quiz” test hazırlama, cevap anahtarı hazırlayarak teste puan verme ve ayrıca geri bildirim ekleme olanağı sunmaktadır.

Webinarın soru-cevap bölümünde katılımcıların chat’e yazdıkları sorular moderatör Prof. Dr. Hülya OKUMUŞ tarafından konuşmacı Doç. Dr. Barış SEZER’e yönlendirilmiştir. Özellikle örnek verilen öğretim teknolojilerine yönelik sorular gelmiştir. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) mezunlarının her fakülteye atanmasının mümkün olup olmadığı sorulmuş, mümkün olduğu, hatta bazı üniversitelerde yapıldığı şeklinde yanıtlanmıştır. Fakülteye atama sağlanamasa da en azından rektörlük düzeyinde bir birim oluşturularak burada öğretim görevlisi olarak görevlendirilebilecekleri belirtilmiştir. Sanal hasta projeleri ile ilgili bilgi istenmiştir. Sanal hastanın arka planında yapay zeka olduğu açıklanmıştır. Tıp fakültesi öğrencisinin öyküsü almasını sağladığı, tanı koymasının beklenmediği, bu yolla hasta ile iletişim kurduğu ifade edilmiştir. Uzaktan eğitim ile yapılan sınavlarda öğrencilerden video çekmeleri istenmesinde yasal bir sorun olup olmadığı sorulmuştur. Bu talep karşısında öğrencinin dava açabileceği ve bu durumun özel hayatın gizliliğini ihlal suçu olarak değerlendirilebileceği, böyle bir durumla karşılaşılması için YÖK’ün sınavlara ilişkin mevzuatta değişikliğe gitmesi gerektiği bildirilmiştir.

Webinar sonunda Prof. Dr. Hülya OKUMUŞ tarafından hem konuşmacı hem de katılımcılara webinara adını veren **“Uzaktan eğitimde öğrenci merkezli eğitimi başarabilir**

miyiz?” sorusu yönlendirilmiştir. “Menti” programı ile yapılan ankette katılımcıların %54’ü “destek olursa evet” yanıtını vermiştir. Doç. Dr. Barış SEZER de bu görüşe katıldığını, ancak bunu sağlamanın eğitimcilerin teknolojiyi öğrenmeleri ve kullanmalarına bağlı olduğunu, bunun da eğitici eğitimi ile sağlanabileceğini ifade etmiştir. Prof. Dr. Hülya OKUMUŞ, öğrenci merkezli eğitimin uzaktan eğitimden önce de var olduğunu, probleme dayalı öğrenmenin (PDÖ) Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesinde yıllarca uygulandığını belirtmiştir. HEPDAK standartları arasında da eğitimin öğrenci merkezli olmasının yer aldığını vurgulamıştır. Konuşmacı ve katılımcılara katkıları için teşekkür edilerek webinar sonlandırılmıştır.